

Bijna twintig jaar geleden ontvluchtte huisarts Rouzbeh Zoubin (44) zijn geboorteland Afghanistan. Na een moeilijke tijd in een asielzoekerscentrum werkt hij tegenwoordig in Staphorst als huisarts en in Zwolle als straatdokter voor onverzekerde daklozen en uitgeprocedeerde asielzoekers. "Ieder mens heeft recht op hulp."

Je kunt er niet altijd onderuit, maar ik spreek liever niet van grenzen, Nederlanders en buitenlanders, autochtonen en allochtonen. Ik denk in mensen en systemen. Met de meeste mensen heb ik geen problemen, met systemen vaak wel.

Neem ons systeem voor asielaanvraag. In 1997 was dat een slecht systeem. Ik vluchtte voor de Taliban naar Iran en belandde via een mensensmokkelaar in Nederland. Mijn vrouw en 3-jarige peuter volgden vier maanden later. Ik kom uit een artsengezin en de rest van de familie was vier jaar eerder al gevlucht, grotendeels naar Duitsland. Mijn vrouw en ik waren beiden arts en we wilden in onze nieuwe omgeving direct weer aan de slag voor mensen die medische hulp zochten. We wilden zelf ons salaris verdienen, snel Nederlands leren en nuttig zijn.

Maar zolang de asielaanvraag in behandeling was, mochten wij niet werken. Niet als arts, en ook niet als vrijwillig verpleegkundige. Ik wilde de taal leren, contacten leggen en wat van de Nederlandse zorg zien en stelde daarom voor om schoonmaakwerk in de medische opvang van het azc te gaan doen. Ook dat mocht niet.

Er zijn regels, dat is logisch. Maar als je van bepaalde asielzoekers weet dat ze graag willen werken, dat ze goed zijn opgeleid en beroepservaring en ambities hebben, dan moet je ze niet jarenlang laten wachten. Ze draaien dan door, worden apathisch en worden zelfs letterlijk ziek.

Ook ik voelde me heel slecht tijdens de twee jaar dat ik moest wachten op een verblijfsvergunning. Ik had te weinig

'Oorlog doet veel met een mens'

afleiding en te veel tijd voor nare herinneringen. Tot mijn 25ste had ik geleefd in een land waar het vrijwel altijd oorlog was. Eerst was er de oorlog tussen de Sovjet-Unie en de Moedjahedien en daarna volgden de burgeroorlog en de Taliban. Op weg naar school zagen wij als kind lijken op straat liggen en in de bomen hangen. Ik vergeet nooit dat ik eens uitgehongerde mensen gras zag eten. En ook raak ik nooit de beelden kwijt van een nieuwjaarsviering in onze woonplaats Mazar-I-Shariff. Opeens werd de feestvierende menigte beschooten. Mijn broertje en ik ontkwamen aan het bloedbad door ons in een greppel te verstoppen.

Het gepeker in het asielzoekerscentrum verminderde snel toen wij eindelijk een permanente verblijfsvergunning kregen. Ik voelde mij bevrijd en was weer wat ik eerder was geweest, een volwaardig mens. We konden een nieuw bestaan opbouwen.

Maar nog niet helemaal. Onze beroepsdiploma's waren hier niet geldig. We werden op een integratietraject gezet en gekoppeld aan een begeleider. Ik noem geen plaats en naam, maar ik kan me zijn gezicht nog zo voor de geest halen. Hij zou twee jonge gretige mensen begeleiden die de taal wilden leren en zo gauw mogelijk in de zorg wilden werken. Maar in plaats van ons te motiveren, stelde hij voor dat we bij een kipverwerkingsbedrijf zouden solliciteren. Ik heb hem gezegd dat ik hem nooit meer wilde zien. Uiteindelijk kwam ik via via terecht bij het UAF. Die stichting

helpt hoogopgeleide vluchtelingen om de studie hier te voltooien of gedeeltelijk over te doen. Ik werd door het UAF gesteund en gesponsord en studeerde opnieuw geneeskunde in Groningen, vanaf het vijfde jaar.

Inmiddels ben ik huisarts in Staphorst en werkt mijn vrouw in het Isala ziekenhuis in Zwolle, de stad waar we met onze twee dochters wonen. Ik heb ook een tijdlang bij de ggd in Zwolle gewerkt. Daar kreeg ik veel te maken met dak- en thuislozen. Ook toen ik daar al niet meer werkte, werd ik op straat regelmatig

'Als kind zag ik lijken in de bomen hangen'

aangesproken door hulpzoekenden, zoals illegalen die onverzekerd waren en nergens terecht konden.

Als een mens in nood mij om hulp vraagt omdat hij elders wordt geweigerd, dan help ik. En ik nam in een enkel geval weleens iemand mee naar huis om een luisterend oor en een tijdelijk onderdak te bieden. Mijn vrouw vond dat goed, wij overleggen alles met elkaar en verschillen niet van inzicht wanneer het op hulpverlening aankomt. Een leven lang oorlog doet veel met een mens. We weten beiden uit eigen ervaring hoe belangrijk hulp op zo'n moment is.

Maar toen bekend werd dat een 'straatdokter' in Zwolle gratis onderdak bood, nam het aantal 'gasten' toe en werd dat te belastend voor ons gezin. Ik ging op zoek naar een ruimte waar ik cliënten professioneel kan helpen en sinds dit jaar mag ik een aangepast vergaderkamertje in de WRZV-(sport)hallen in Zwolle gebruiken als praktijkruimte. Daar geef ik één middag per week basale zorg. Zwolle heeft zo'n veertig permanente daklozen. Het zijn vooral mensen die financieel aan de grond zitten en de verzekering niet meer kunnen betalen. Daarnaast hebben we een ongeveer gelijk aantal 'passanten', zoals uitgeprocedeerde asielzoekers.

Ik werk nu nog alleen en moet het qua medische apparatuur doen met donaties. Overtollige, ongebruikte apparaten zijn van harte welkom. Ik heb een aanvraag ingediend om te worden erkend als stichting. Als dat lukt, wil ik er graag een verpleegkundige bij hebben.

In diverse grote steden zijn al langer straatdokter. Ze zijn er omdat er steeds meer mensen zijn die niet in de reguliere zorg terecht kunnen. Op papier staat dat ook onverzekerden medische zorg moet worden verleend. Maar ik hoor van mijn cliënten dat ze niet naar de huisarts kunnen of geen medicijnen bij de apotheek krijgen. Ik weet niet waarom ze worden geweigerd. Ik ga niet onderzoeken waarom het systeem blijkbaar niet goed werkt. Als ik wordt gevraagd, help ik. Ieder mens heeft recht op hulp.

r_zoubin@hotmail.com